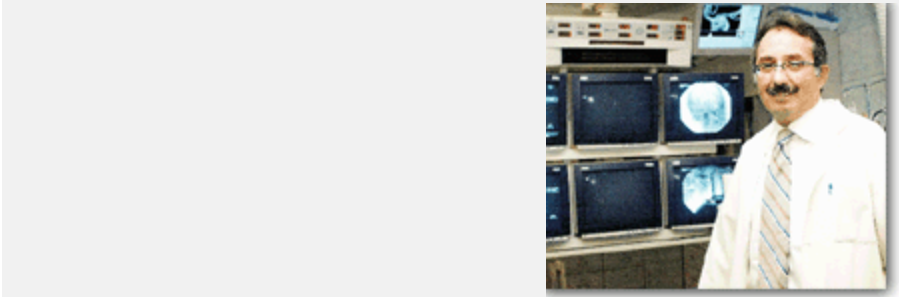

'Dr. Saru' ve ekibi harikalar yaratıyor

Profesör unvanını sadece ders verirken kullanan Dr. Saruhan Çekirge, "Tıpta paraya dayanan ilişki biçimine inanmıyorum. O yüzden özel hastanelere gitmiyorum" diyor. FOTOĞRAF: [ADEM ALTAN](#)

Arkadaşlarının 'Saru' diye çağırdığı Dr. Saruhan Çekirge ve ekibi, beyin damarı hastalıklarına ameliyat yapmadan müdahale ediyor

15/11/2004 (9175 kişi okudu)

MURAT YETKİN ([E-mektup](#) | [ArÅYivi](#))

ANKARA - Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Tunçalp Özgen, meslektaşı beyin cerrahlarını bu işe ikna etmekte çok zorluk çekmiş. Hem Hacettepe Tıp Fakültesi, hem Ankara'daki diğer fakültelerden beyin cerrahları itiraz etmiş. Özgen, bir meslektaşının, "Sizde eli bıçak tutan kimse yoksa, hastaları bize gönderin" sözlerini gülerek anımsıyor şimdi. Çünkü geçenlerde, aynı beyin cerrahı bir hastasını "Ameliyatsız da iyileşiyor artık bu vakalar" diyerek Hacettepe Radyoloji'ye göndermiş.

Söz konusu iki tür vaka

Bu vakalar derken temel olarak iki tür rahatsızlıktan söz ediyor doktorlar. Biri, şarkıcı Ebru Gündeş'in bir kayıt sırasında bayılıp düşmesiyle kamuoyunun yaygın şekilde öğrendiği 'cerebral anevrizma'. Beyin damarlarından biri, ya da bir kaçında baloncuk olma durumu. Bu baloncuk her an patlama ve beyin kanamasına yol açma riski taşıyor. Bulunduğu bölgeye ve şiddetine göre ölüm, ya da kalıcı hasar bırakabiliyor.

İkincisi, 'cerebral arteriönevroz malformasyon'. Bu rahatsızlıkta da beyin damarlarında, (doğuştan da olabiliyor) yumaklaşmaya raslanıyor. Benzeri riskler bu hastalık için de geçerli. Rahatsızlık teşhis edildiğinde, duruma göre ya hiç dokunulmuyor, çünkü bazen beyni açıp baloncukta işlem yapmanın riski daha fazla olabiliyor, ya da açık beyin ameliyatı yapılıyor. Zor, riskli ve zahmetli ameliyatlardır. Yine de Prof. Özgen'in yıllarını almış meslektaşlarını bu vakaların bıçaksız yapılabilmesine ikna etmek.

İlk örnek Kayserli bir genç kız

Bu tür 'kansız, bıçaksız' ameliyatlardan ilki Aralık 1999'da yapılmış. Ameliyatı yapan Dr. Saruhan Çekirge, o günü ve hastasını unutamıyor. Dr. Çekirge, hastasının adını vermiyor, "17 yaşında Kayseri'den bir lise öğrencisiydi" demekle yetiniyor ve anlatıyor: "Çocuk yaşlarda duvardan düşmeye bağlı olarak beyin damarlarında dev bir baloncuk vardı. Ailesinin maddi durumu iyiydi. Hepimizin saygı duyduğu Prof. Gazi Yaşargil dahil çok doktora göstermişler. Gazi bey, "Ameliyat etmek daha riskli" demiş. Yani ilk hastamız oldukça karmaşık ve riskli bir hastaydı. Ailesiyle günlerce uzun uzun konuştuk.

O güne kadar hayvanlar üzerinde gerekli denemelerimizi yapmıştık, kendimizi hazır hissediyorduk, ama bu bir hasta üzerindeki ilk işlem olacaktı. Aile kabul etti. Dört saat süren bir operasyondur. Baloncuğu tıkadık, devre dışı bıraktık. Hasta kurtuldu, iyileşti, hâlâ hayatta. O gün bir dönüm noktasıydı."

Bilimkurgu değil, gerçek

Saruhan Çekirge ve eşi Işıl Saatçi, bu iki genç doktor, Hacettepe'nin başındaki Tunç-alp Özgen'in tıpta bu yeni alanın yerleşmesinde Türkiye'de, hatta dünyada ön alma çabasında en önemli kozları olmuş. Bu yeni alanın adı, 'girişimsel nöroradyoloji'; vücuda, kesmeden, damarlar yoluyla giriş yaparak incecik birtakım tüpler ve o tüplerin içindeki birtakım daha ince ve küçük bıçaklar, suni damarlar, özel yapıştırıcılar yoluyla vücudunuzu tamir etmeyi ve girdiğiniz yoldan geri çıkma işlemini anlatıyor.

Üstelik bu yeni alanın sihirbazları, tıpkı Çekirge ve ekibi gibi, beyin cerrahisi değil. Beynin içinde yollarını bulup tamir edenler radyoloji uzmanı.

Çekirge, "1992'de, beynin, girmeyi ancak hayal edebildiğimiz, fakat teknoloji yetmediği için girmediğimiz bölgelerine, şimdi kasıktan ulaşmamız 5 ile 10 dakikamızı alıyor" diyor. Şimdi bu işlemi mümkün kılan iki teknolojik gelişme var:

Birincisi, bilgisayarla görüntüleme teknikleri, ikincisi, mikro katater (vücut içine kontrollü olarak yerleştirilen ince tüpler). Ama asıl önemlisi teknolojiyi başka türlü kullanmayı akıl etmek olmuş. Dr. Çekirge, "Bu sistemler eskiden yalnız tanıda kullanılırdı, şimdi tedavide de kullanıyoruz. Tıpta 'minimal invazive' (olabildiğince az kesme) anlayışa doğru kayış var. Bu yöntemle artık Hacettepe'de anevrizma ve malformasyon hastalarının yüzde 95'ini açık ameliyat olmadan ve başarıyla tedavi ediyoruz" diyor.

Üç gün sonra taburcu

Bu yolla tedavi edilen hasta sayısı da artmış, çünkü ameliyathaneler, ameliyat edilmeden tedavi edilebilen hastalara değil, ihtiyacı olan başka hastalara tahsis ediliyor. Üstelik bir açık beyin ameliyatının ardından uzun günler yoğun bakım ünitelerinde kalma zorunluluğu da bu hastalar için kalkmış. Genellikle 2-2.5 saatlik işlemin ardından iki-üç günlük bir odada gözlem süresi sonrası hasta taburcu ediliyor.

Bu işlemi Hacettepe'de yapıldığı gibi dünyada yapan yalnızca iki tıp merkezi daha varmış: Fransa'da, Paris'teki Foundation Rotschild ve ABD'nin Teksas eyaletindeki Houston Methodist Hospital. Dr. Çekirge, ya da Hacettepe'de arkadaşlarının çağırdığı gibi 'Saru', ABD ve Fransa dahil dünyanın her yerine ameliyata ve eğitime gidiyor.

Buna ABD'nin ünlü Mayo ve Cleveland hastaneleri dahil. Güney Afrika'dan Kanada'ya, Arjantin'den İran'a, Mısır'dan İtalya'ya, Çin'e, İspanya ve Avustralya'ya dek, halen yurtdışında izlediği 150 kadar hastası var Saruhan Çekirge'nin. Bir de ilkesi var:

Para ve unvan kullanmıyor

Özel hastanelerden teklif gelirse, bu işi yapabilecek, bir kısmını kendi yetiştirdiği başka doktorları tavsiye ediyor. "Tıpta paraya dayanan ilişki biçimine inanmıyorum. Beni rahatsız ediyor. O yüzden yalnızca üniversite hastanelerine gidiyorum" diyor. Başka ilkeleri de var. Örneğin, Prof. unvanını yalnızca sınıfta ders verirken kullanıyor. Dershane dışında 'doktor' olarak çağırılmayı uygun buluyor. Hacettepe Tıp'taki çoğu tıp doktoru profesör ve doçent gibi, onun da kapısında yalnızca 'Dr.' sıfatı okunuyor.

Teknolojiyi dünyaya öğretiyor

Çekirge ve ekibi, Hacettepe'de dünyanın dört bir yanından gelen doktorlara, uyguladıkları teknikleri öğretiyor. Geçen hafta, İspanyol doktor grubu bir aylık eğitimlerinin son haftasındaydı. Onları Alman grup izleyecek, daha önce Mısırlılar oradaydı. Hacettepe bu eğitim programlarından para da kazanıyor. Bu para yine teknoloji üretimine harcanıyor. Bunda yine rektör Tunçalp Özgen'in koyduğu ağırlık rol oynuyor.

Önleri açılan, sırtları sıvazlanan genç doktorlar da çalışıyor. Çekirge, bu çalışmalarla, tıp dünyasına yeni bir teknoloji kazandırdıklarını, bunun tıp tarihine tamamen Türkiye'den bir ekibin çalışmasıyla kazandırılan ilk teknoloji olduğunu vurguluyor.

Anevrizma, baloncuk tedavisinde, baloncunun özel bir yapıştırıcıyla doldurulmasının ardından damarın, kalp stentlerine benzeyen, geçirmez bir tüple, bir tür suni damar yerleştirilerek onarılması işlemi bu. Çekirge, "Otuz hastada çok başarılı sonuç aldık. Önümüzdeki ay 'American Journal of New Radiology' dergisinde yayımlanarak literatüre girecek" diye açıklıyor.

Dr. 'Saru'nun iki hayali var

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Saruhan Çekirge'nin iki hayali var. Çekirge'nin ilk hayali, 'Fenerbahçe kadar bağlı olduğu' Hacettepe Hastanesi'nin bu yolla dünyaya açılabilmesini sağlamak. "Ankara yeterince tanınmıyor, Hacettepe yeterince tanınmıyor" diyor. Yurtdışındaki Türk işçilerinden, Türk topluluklarından başlamanın iyi bir yöntem olduğu inancında. Çekirge, Hacettepe, bu alanda 'On yıl içinde dünya çapında çekim merkezi olabilirse emekli olacak'.

İkinci hayali ise, pahalı tıbbi sarf malzemelerinde, tüpler, mikro kesiciler, yapıştırıcılar, stentlerde dışa bağımlı olmaktan kurtulmak. Biraz çaba ile hem hastaları, hem de doktorları mağdur eden bu bağımlılığın kırılacağına, bu malzemelerin hem daha ucuz, hem daha kaliteli, hem de isteğe uygun ve dolayısıyla yeni teknolojilere izin verecek şekilde Türkiye'de üretilebileceğine inanıyor. Bu konuya o kadar önem veriyor ki, "SSK hastanelerinin devlet hastanelerine devri" konusunda ne düşündüğünü sorduğumuzda, "Tedaviyi ve sarf malzemeleri teminini kolaylaştıracak mı? Onu araştırıyoruz" diye bir yanıtla karşılıyoruz. Belki Hacettepe'nin Ankara'daki kardeş üniversitesi Ortadoğu'nun becerikli mühendisleri 'Saru' doktorun belki çok can kurtaracak bu ikinci derdine deva olur.

[Künye](#) | [Reklam Tarifesi](#) | [İletişim Sayfası](#) | [Eski Sayılar](#) | [Sıkça Sorulan Sorular](#) | [Kampanya Sözleşmesi](#) |

